

CZU 02(478)''19''(092)Tlehuci F.

**FAINA TLEHUCI A LĂSAT OAMENI CARE ÎI URMEAZĂ CAUZA
ȘI CARE ÎI PĂSTREAZĂ VIE MEMORIA...**

*FAINA TLEHUCI LEFT PEOPLE WHO FOLLOW HER CAUSE AND WHO KEEP HER
MEMORY ALIVE...*

Elena HARCONIȚA¹

Abstract: *The article is devoted to Manager Faina Tlehuci Tlehuci (1962-2001), a symbolic name in Moldovan librarianship who left a splendid edifice for the University Library in Balti.*

Keywords: *Faina Tlehuci, librarianship, USARB Scientific Library, library management, document collections, users*

Oamenii lasă ceva în urmă atunci când se simt cel mai confortabil,
atunci când simt că sunt apreciați
(Haruki Murakami)

Directoarea Faina Tlehuci a lăsat moștenire, mai întâi de toate, un splendid edificiu pentru Biblioteca Universității din Bălți, o clădire ce nu a fost construită nici până, nici după anul 1986 în Republica Moldova. A trăit 17 ani de convingeri, implicări, lobby, proiecte, decizii ... până și-a văzut rodul muncii finalizat. Nimeni nu a cutezat de atunci încoace să-și asume responsabilitatea de a ridica o construcție - „monument” în care să se simtă bine cărțile, cititorii și bibliotecarii, precum susținea Dumneaei. Discipolii Directoarei au completat această triadă cu noile tehnologii informaționale și au numit utilizatori pe cititori.

Faina Tlehuci era deosebit de previzibilă, avea simțul noului, a tot ceea ce ținea de schimbare, de creativitate și cele mai bune practici. Promovarea cărții prin cunoașterea intereselor de lectură ale studenților a fost o mișcare puternică în instituțiile bibliotecare din anii 70-80. Ghidare, studii sociologice, sintetizarea datelor – toți bibliotecarii erau prinși în aceste activități, fiecare fiind responsabil de câteva grupe studențești cărora le cultivau atracția pentru carte, lectură, bibliotecă. Experiențele bălțene erau publicate în revistele și culegerile de specialitate, fiind recomandate spre implementare în bibliotecile instituțiilor de învățământ superior din fosta urss.

În anii '90 preocuparea fundamentală a Directoarei era reformarea colecțiilor pentru o acoperire documentară în limba română a disciplinelor de studiu universitare. Nu numai mesajele scrise au plecat spre bibliotecile mari din România, dar și vizitele personale au intrat în istoria acestor eforturi. Am însoțit-o pe Directoare la Iași și la Galați, unde am găsit înțelegere și mare ajutor. Trebuie să menționăm că Faina Tlehuci era un vorbitor înflăcărat și deosebit de convingător, avea o prestanță și influență puternică asupra celor cu care contacta. Comunitatea culturală a Galațiului a rămas surprinsă și încântată de verva și limba curat românească (limba mamei) a Doamnei, de mângâierea cărții – gest ce i-a cucerit totalmente pe toți care au cunoscut-o. Evident că, au urmat coletele pline cu cărți și reviste, în special de la Filiala Galați „C. Negri” a Asociației Culturale Pro Basarabia și Bucovina, secretar Radu Moțoc: „N-am să uit niciodată nici eu, nici colegii mei nu vor uita acele câteva zile din decembrie anul 1992 când prietenii noștri din Galați ne-au adus acea bogăție. Fiecare carte am ținut-o în mână și nu-mi venea a crede că noi suntem proprietarii unei bogății la care am visat, dar nu mi-am închipuit că acest vis o să se împlinească”, își amintea Faina Tlehuci.

¹ Directoarea Bibliotecii Științifice a USARB (2001-2020), elena.harconita@mail.ru, [ORCID: [0000-0002-6449-7488](https://orcid.org/0000-0002-6449-7488)]

Acum zece ani în urmă constatam că circa 30 000 de documente în valoare de peste 100 000 Euro au fost investite în Biblioteca Științifică USARB prin truda și dedicația lui Radu Moțoc, rămas prieten pentru totdeauna a universitarilor bălțeni, în special al bibliotecarilor.

Plauzibilitatea modernizării și-a găsit reflectare în desfășurarea procesului de informatizare a Bibliotecii. Directoarea a fost absorbită integral de provocarea Fundației SOROS care lansase apelul de depunere a Proiectelor de automatizare. Ambițioasă și pasionată, Faina Tlehuci și-a creat echipa cu acelaș intelect, împreună am elaborat Proiectul, acesta primind nu numai o susținere generoasă, dar a și fost implementat printre primele în Republica Moldova. Atâtea au fost realizate de atunci în acest domeniu! Cu câtă mândrie se bucura de prima versiune a paginii web a Bibliotecii, de primele calculatoare și prima conexiune la Internet care s-a întâmpnat anume la Bibliotecă, precum își amintea și Academicianul Nicolae Filip, rectorul universității bălțene în anii 1986 - 2007.

A fost un manager exemplar în toate, dar recunoștea că cel mai dificil este să lucrezi cu oamenii. Nu toți care au ajuns la Biblioteca institutului, apoi a universității (mai bine de 500 foști colaboratori), au rezistat exigențelor și cerințelor Directoarei Faina Tlehuci. Cunoștințele, curiozitatea, disciplina, onestitatea, coerența, corectitudinea, spiritul de echipă – aceste însușiri predominante erau solicitate de la cei care rămâneau să lucreze alături de Directoarea, consacrată domeniului bibliotecar timp de 40 de ani. „Numai la Biblioteca Institutului, la Faina Tlehuci, să mergi la lucru!”, îmi spunea regretatul profesor și bibliograful Ion Madan, când ziceam că revin după studii la Bălți, acasă. 25 din cei 42 de ani de activitate profesională am lucrat alături de Directoarea Faina Tlehuci.

A lăsat multe în urma Sa, a lăsat un model de instituție info-documentară, a lăsat Oameni care îi urmează cauza și care îi păstrează vie memoria...

Dar s-a simțit oare confortabil și apreciată, precum ne sugerează cunoscutul scriitor Haruki Murakami? Da, erau adesea momente de confortabilitate și apreciere, însă am fost și martora slăbiciunilor umane, a lacrimilor vărsate și a umilinței suferite atunci când nu era înțeleasă, nu era prețuită nici Dumneaei, nici colegii... Neglijența venea din partea unor autorități de care astăzi nu își mai amintește nimeni... Au fost situații atunci, se mai întâmplă și acum când bibliotecarul nu este pus în valoare, nu este recunoscut ca un profesionist deplin integrat în procesul de educație și cercetare științifică, mai cu seamă astăzi, în era digitalizării și inteligenței artificiale.

Timpul este inefabil, în urma trecerii lui rămânem cu amintirile despre Faina Tlehuci, o Doamnă cu un aspect întotdeauna îngrijit, cu o ținută bine gândită ce îi etala rafinamentul. Nu își demonstra eleganța prin haine scumpe și accesorii de lux, dar se remarcă prin minimalism și detalii laconice pe care le asocia cu gust, le combina cu ușurință și se lăsa măgulită, ca orice femeie, de complimente, de cuvintele pline de politețe și respect.

„Ce frumoasă ești Doamna mea!”, îi repeta soțul Marc, atunci când pășea pragul biroului și îi aducea primele brândușe și ghiocei, florile Dumneaei preferate.

Amintirile frumoase ne hrănesc sufletește, să se întâmple în viața fiecăruia cât mai multe amintiri de acest gen...